

Kulturmiljöförordning (1988:1188)

Svensk författningssamling 1988:1188

t.o.m. SFS 2017:1083

SFS nr: 1988:1188

Departement/myndighet: Kulturdepartementet

Utfärdad: 1988-11-10

Ändrad: t.o.m. SFS 2017:1083

Ändringsregister: [SFSR \(Lagrummet\)](#)

Källa: Regeringskansliet / Lagrummet.se

Innehåll:

- [Övergångsbestämmelser](#)

Allmänna bestämmelser om samråd m.m.

1 § Innan länsstyrelsen fattar beslut i ett ärende enligt kulturmiljölagen (1988:950) som kan medföra ersättningsskyldighet för staten, ska länsstyrelsen samråda med Riksantikvarieämbetet. Förordning (2017:1083).

2 § Länsstyrelsen ska inom ramen för sitt ansvar för kulturmiljöarbetet i länet samverka med kulturmiljövårdande organ inom länet, särskilt länmuseerna och motsvarande museer. Förordning (2013:554).

3 § När länsstyrelsen har fattat ett beslut enligt kulturmiljölagen (1988:950) ska en kopia av beslutet genast sändas till Riksantikvarieämbetet.

Länsstyrelsen ska vidare underrätta Riksantikvarieämbetet när en fråga om åtal enligt 2 kap. 21 § eller 3 kap. 18 § kulturmiljölagen har uppkommit. Riksantikvarieämbetet ska också underrättas när en fråga om skadestånd på grund av åsidosättande av föreskrifter i nämnda lag har uppkommit. Förordning (2013:554).

4 § Riksantikvarieämbetet ska underrätta lantmäterimyndigheten om sådana fornlämningar som kan antas ännu inte vara införda i fastighetsregistrets allmänna del. Förordning (2013:554).

Fornminnen

5 § Länsstyrelsen ska genast underrätta kommunen om beslut i ärenden som avses i 2 kap. 2, 9 och 12 §§ kulturmiljölagen (1988:950). När beslutet har vunnit laga kraft, ska länsstyrelsen underrätta lantmäterimyndigheten. Förordning (2013:554).

6 § Riksantikvarieämbetet ska underrätta länsstyrelsen innan myndigheten vidtar en åtgärd enligt 2 kap. 7 eller 8 § kulturmiljölagen (1988:950). Länsstyrelsen ska samråda med Riksantikvarieämbetet innan länsstyrelsen vidtar motsvarande åtgärd. Underrättelse eller samråd behöver dock inte ske om åtgärden är brådskande. Förordning (2013:554).

7 § Innan länsstyrelsen ger någon tillstånd att vidta åtgärder enligt 2 kap. 7 eller 8 § kulturmiljölagen (1988:950), ska länsstyrelsen förvissa sig om att denne har tillräcklig kunskap för att utföra åtgärderna på ett tillfredsställande sätt.

Innan länsstyrelsen fattar beslut enligt 2 kap. 11 och 13 §§ samma lag ska länsstyrelsen förvissa sig om att den som ska utföra utredningen eller undersökningen har tillräcklig kunskap för att utföra den på ett tillfredsställande sätt. Förordning (2013:554).

8 § Om Polismyndigheten eller Kustbevakningen tar emot ett fornfynd eller en anmälan om fornfynd ska länsstyrelsen genast underrättas skriftligen om detta. Underrättelsen ska innehålla en kortfattad beskrivning av fornfyndet och av fyndplatsen samt upphittarens namn och adress. Har upphittaren lämnat ytterligare uppgifter om omständigheterna vid fyndet, ska dessa uppgifter bifogas. Upphittaren ska få en kopia av underrättelsen. Förordning (2017:1083).

9 § Länsstyrelsen får meddela sådana föreskrifter som avses i 2 kap. 9 § kulturmiljölagen (1988:950). Förordning (2013:554).

10 § Riksantikvarieämbetet får meddela föreskrifter om verkställigheten av 2 kap. kulturmiljölagen (1988:950). Förordning (2013:554).

Avgift

10 a § Avgift tas ut av länsstyrelsen för prövning av ärenden enligt 2 kap. 18-20 §§ kulturmiljölagen (1988:950) om tillstånd att använda och medföra metallsökare. I fråga om ansökningsavgiftens storlek ska 10 § avgiftsförordningen (1992:191) och avgiftsklass 2 tillämpas. För ansökningsavgiften tillämpas i övrigt 11-14 §§ avgiftsförordningen (1992:191). Förordning (2017:1083).

10 b § Varje geografiskt avgränsat område som en ansökan avser ska behandlas som ett avgiftsbelagt ärende. Förordning (2017:1083).

Byggnadsminnen

11 § Innan en byggnad förklaras för byggnadsminne skall länsstyrelsen ge kommunen tillfälle att yttra sig, om det inte är uppenbart obehövligt.

12 § När beslut enligt 3 kap. 1, 5-7, 14 och 15 §§ kulturmiljölagen (1988:950) har vunnit laga kraft, ska länsstyrelsen underrätta den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom plan- och byggnadsväsendet. Förordning (2013:554).

13 § Ett byggnadsminne ska, om länsstyrelsen finner anledning till detta och ägaren samtycker, genom länsstyrelsens försorg och på statens bekostnad förses med ett anslag om att byggnaden är skyddad enligt kulturmiljölagen (1988:950). Förordning (2013:554).

14 § Riksantikvarieämbetet ska föra en förteckning över byggnadsminnena i landet. Länsstyrelsen ska föra en förteckning över byggnadsminnena i länet. Länsstyrelsen ska också föra en förteckning över sådana byggnader som avses i 3 kap. 6 § kulturmiljölagen (1988:950). Förordning (2013:554).

15 § När en fråga om ersättning enligt 3 kap. 10 § kulturmiljölagen (1988:950) uppkommer ska länsstyrelsen försöka få till stånd en frivillig uppgörelse med sakägaren om ersättningens storlek. Förordning (2013:554).

16 § I villkoren för ett tillstånd enligt 3 kap. 14 § kulturmiljölagen (1988:950) ska det alltid ingå att byggnadens utseende och beskaffenhet före ändringen ska dokumenteras på ett lämpligt sätt. Förordning (2013:554).

17 § Av 3 kap. 13 § första stycket kulturmiljölagen (1988:950) följer att expropriationslagen (1972:719) ska tillämpas i vissa fall när det gäller ersättning och inlösen. Bestämmelser om utbetalning av ersättning till innehavare av fideikommiss finns i punkt 6 i övergångsbestämmelserna till expropriationslagen och i 18 § expropriationskungörelsen (1972:727). Förordning (2013:554).

17 a § Riksantikvarieämbetet får meddela föreskrifter om verkställigheten av 3 kap. kulturmiljölagen (1988:950). Förordning (2013:554).

Kyrkliga kulturminnen

18 § I ärenden enligt 4 kap. kulturmiljölagen (1988:950) ska Riksantikvarieämbetet och länsstyrelserna samråda med stiftet, om det behövs. Förordning (2013:554).

18 a § Länsstyrelsen ska genast underrätta kommunen om beslut i ärenden som avses i 4 kap. 2 a § kulturmiljölagen (1988:950). När beslutet har fått laga kraft, ska länsstyrelsen underrätta lantmäterimyndigheten. Förordning (2017:561).

19 § Till kyrkliga inventarier som avses i 4 kap. 6 § kulturmiljölagen (1988:950) hör bland annat äldre skrudar, rökelsekar, kärl, böcker, altartavlor, kors och krucifix, dopfuntar, andra målningar och konstarbeten, avlatsskrin, förvaringskistor, fattigbössor, ljuskronor och ljusstakar, epitafier, vapensköldar, banér, sorgfanor, vapen, rustningar, votivskepp, kyrkklockor, musikinstrument samt vissa äldre gravvårdar. Förordning (2013:554).

20 § Har upphävts genom förordning (1999:881).

21 § När länsstyrelsen har fattat beslut eller vidtagit någon åtgärd enligt 4 kap. 10 § andra och tredje styckena kulturmiljölagen (1988:950) ska stiftet underrättas om beslutet eller åtgärden. Förordning (2013:554).

22 § Riksantikvarieämbetet får meddela föreskrifter om verkställigheten av 4 kap. kulturmiljölagen (1988:950). Förordning (2013:554).

Skydd mot utförsel av vissa kulturföremål

23 § Den som vill föra ut ett kulturföremål ur landet ska enligt 5 kap. kulturmiljölagen (1988:950) ha tillstånd till utförseln om

1. föremålet

a) är ett kulturföremål inom de kategorier som anges i

bilaga 1 till rådets förordning (EG) nr 116/2009 av den 18

december 2008 om export av kulturföremål, och

b) är upptaget i bilagan till denna förordning med de ålders- och värdegränser samt andra bestämmelser som anges i den, eller

2. föremålet är ett samiskt föremål som

a) är äldre än 75 år och värt mer än 5 000 kr,

b) omfattas av 1, är arkeologiskt och härrör från tiden före år 1850 oavsett material och värde, eller

c) omfattas av 1, är gjort av trä, ben, keramik, metall eller textil och framställt i Sverige före år 1650 oavsett värde. Förordning (2017:561).

23 a § När det enligt förordningen ska bestämmas om ett föremål ska anses vara framställt i Sverige är de gränser som Sverige hade den 1 juli 1986 avgörande. Förordning (2017:561).

24 § Har upphävts genom förordning (2011:1066).

25 § Har upphävts genom förordning (2011:1066).

26 § Frågor om tillstånd till utförsel av kulturföremål enligt 5 kap. kulturmiljölagen (1988:950) och om licens enligt rådets förordning (EG) nr 116/2009 om export av kulturföremål prövas av Kungl. biblioteket, Riksantikvarieämbetet, Riksarkivet, Nationalmuseum och Stiftelsen Nordiska museet (tillståndsmyndigheter) enligt den fördelning som anges i 27-31 §§. Om det är fråga om föremål som innehas eller förvaltas av någon annan av tillståndsmyndigheterna än Riksantikvarieämbetet, ska prövningen dock göras av Riksantikvarieämbetet.

Licenser enligt rådets förordning kan vara av alla de slag som anges i kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1081/2012 av den 9 november 2012 för rådets förordning (EG) nr 116/2009 om export av kulturföremål. Förordning (2017:561).

27 § Riksantikvarieämbetet prövar frågor om tillstånd och licens för föremål inom kategorierna A1, A2, A13 samt kyrkliga inventarier och föremål av trä, ben, keramik, metall med undantag för smycken, eller textil som är framställda i Sverige inom kategori A15. Förordning (2017:561).

28 § Nationalmuseum prövar frågor om tillstånd och licens för föremål inom kategorierna A3-A7 samt föremål av keramik, glas, sten, ben, metall eller bärnsten samt ljuskronor, lyktor, armaturer, möbler, speglar, träföremål, lackarbeten, textil, mekaniska ur, musikinstrument och vetenskapliga instrument, tekniska modeller och prototyper som är framställda utomlands och smycken av guld och silver inom kategori A15. Förordning (2017:561).

29 § Kungl. biblioteket prövar frågor om tillstånd och licens för föremål inom kategori A8 i fråga om filmer, A9 i fråga om inkunabler samt inom kategorierna A10 och A11. Förordning (2017:561).

30 § Riksarkivet prövar frågor om tillstånd och licens för föremål inom kategori A9 utom inkunabler samt inom kategori A12. Förordning (2017:561).

31 § Stiftelsen Nordiska museet prövar frågor om tillstånd och licens för föremål inom kategori A8 i fråga om fotografier, A14 och inom kategori A15 som inte prövas av Riksantikvarieämbetet eller Nationalmuseum samt för samiska föremål som inte omfattas av kategori A1. Förordning (2017:561).

32 § Ansökan om tillstånd och licens lämnas in till Riksantikvarieämbetet, som i fall någon annan skall pröva tillståndsfrågan, skall överlämna ansökningen till den tillståndsmyndigheten. Förordning (2000:337).

33 § Riksantikvarieämbetet får meddela föreskrifter om verkställigheten av 5 kap. kulturmiljölagen (1988:950). Förordning (2013:554).

Återlämnande av kulturföremål

34 § Riksantikvarieämbetet är central myndighet enligt 6 kap. kulturmiljölagen (1988:950). Förordning (2013:554).

35 § Riksantikvarieämbetet ska som central myndighet

1. efter ansökan av en annan stat som ingår i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) söka efter närmare angivna kulturföremål som olagligt har förts bort från den staten och identifiera den som innehar föremålet,
2. underrätta berörda stater som ingår i EES då kulturföremål påträffats i Sverige som kan antas ha olagligt förts bort från en annan stat som ingår i EES samt ta emot motsvarande underrättelser,
3. göra det möjligt för de behöriga myndigheterna i den stat som kan återkräva ett sådant föremål enligt 6 kap. kulturmiljölagen (1988:950) att kontrollera att det är fråga om ett kulturföremål och vara en sådan behörig myndighet i Sverige,
4. i samarbete med den berörda staten vidta nödvändiga åtgärder för att bevara ett enligt 2 påträffat kulturföremål,

5. vidta nödvändiga åtgärder för att förhindra handlingar som syftar till att undvika ett återlämnande,
6. agera som förmedlare mellan den återkrävande staten och den som innehar föremålet med avseende på återlämnandet,
7. underrätta den centrala myndigheten i den stat där svenska staten väckt talan om återlämnande och ta emot motsvarande underrättelser,
8. underrätta centrala myndigheter i andra stater om att talan om återlämnande väckts i Sverige och ta emot motsvarande underrättelser, och
9. i övrigt samarbeta med centrala myndigheter i andra stater.

Kontroll enligt första stycket 3 ska göras inom sex månader från det att underrättelse skett enligt samma stycke 2. Annars ska det som sägs i samma stycke 4 och 5 inte tillämpas. Förordning (2015:853).

35 a § Har upphävts genom förordning (2015:853).

35 b § Svenska statens talan om återlämnande av sådana kulturföremål som avses i 6 och 7 kap. kulturmiljölagen (1988:950) förs utomlands av Riksantikvarieämbetet. Förordning (2013:554).

35 c § Informationssystemet för den inre marknaden (IMI) ska användas för utbyte av information mellan behöriga myndigheter i Sverige och i andra stater inom EES enligt kulturmiljölagen (1988:950) och denna förordning.

Behöriga att använda IMI för kulturföremål är Riksantikvarieämbetet, Kungl. biblioteket, Riksarkivet, Nationalmuseum och Stiftelsen Nordiska museet. Riksantikvarieämbetet ska vara samordnare för IMI för kulturföremål, vilket innefattar att för Sveriges räkning ansvara för att ta emot och sända iväg ansökningar och underrättelser i förhållande till andra stater inom EES och att fungera som samtalspartner för Europeiska kommissionen i IMI-frågor om kulturföremål.

Bestämmelser om IMI finns i förordningen (2009:1078) om tjänster på den inre marknaden och i föreskrifter meddelade med stöd av den förordningen samt i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1024/2012 av den 25 oktober 2012 om administrativt samarbete genom informationssystemet för den inre marknaden och om upphävande av kommissionens beslut 2008/49/EG. Förordning (2017:561).

Övriga bestämmelser

36 § Riksantikvarieämbetet, eller efter dess förordnande länsstyrelsen, ska föra statens talan i mål som avses i 2 kap. 25 § andra stycket och 3 kap. 20 § kulturmiljölagen (1988:950). Förordning (2013:554).

Bilaga

De ålders- och värdegränser samt andra bestämningar som avses i 23 § är följande.

1. Arkeologiska föremål inom kategori A1 som härrör från tiden före år 1850, oavsett material

och värde.

2. Målningar inom kategori A3:

a) målningar som är äldre än 100 år och värda mer än 100 000 kronor, och

b) porträtt som är äldre än 100 år och värda mer än 40 000 kronor som föreställer personer med anknytning till Sverige.

3. Teckningar inom kategorierna A4 och A5:

a) teckningar, akvareller, gouacher och pasteller som är äldre än 100 år och värda mer än 100 000 kronor, och

b) porträtt som föreställer personer med anknytning till Sverige i form av teckningar, akvareller, gouacher och pasteller, är äldre än 100 år och värda mer än 40 000 kronor.

4. Träsnitt och kopparstick inom kategori A6 som är framställda i Sverige före år 1700, oavsett värde.

5. Originalskulpturer och repliker inom kategori A7 som är framställda enligt samma process som originalet, oavsett material, är äldre än 100 år och värda mer än 100 000 kronor.

6. Enstaka eller samlingar av fotografier och filmer och negativ av dessa inom kategori A8 som är äldre än 100 år och värda mer än 20 000 kr.

7. Inkunabler och icke tryckt material inom kategori A9:

a) enstaka eller samlingar av inkunabler, oavsett värde,

b) enstaka eller samlingar av handskrifter på pergament eller papper framställda före år 1700, oavsett värde,

c) icke tryckta protokoll, brev, dagböcker, manuskript, noter, räkenskaper samt handritade kartor och ritningar, som är äldre än 75 år och värda mer än 5 000 kronor, och

d) övriga samlingar av icke tryckt material enligt b och c som är äldre än 75 år och värda mer än 50 000 kronor.

8. Böcker inom kategori A10:

a) böcker tryckta i Sverige före år 1700, oavsett värde, och

b) övriga böcker som är äldre än 100 år och värda mer än 20 000 kronor.

9. Tryckta kartor och glober inom kategori A11 som är äldre än 100 år och värda mer än 20 000 kronor.

10. Arkiv av icke tryckta protokoll, brev, dagböcker, manuskript, noter, räkenskaper, handritade kartor och ritningar inom kategori A12 som är äldre än 75 år och värda mer än 5 000 kronor.

11. Transportmedel inom kategori A14 som är äldre än 100 år och värda mer än 100 000 kronor.

12. Andra antikviteter inom kategori A15, om de inte ingår i kategorierna A1-A14:

a) föremål av trä, ben, keramik, metall eller textil som är framställda i Sverige före år 1650, oavsett värde,

b) möbler, speglar, ljuskronor, lyktor och armaturer som är framställda i Sverige, är äldre än 75 år, och värda mer än 50 000 kronor,

c) möbler, speglar, ljuskronor, lyktor och armaturer som är framställda utomlands, är äldre än 100 år och värda mer än 100 000 kronor,

d) hantverksmässigt tillverkade tapeter, vävda och av läder, mattor, ryor, bonadsmålari och broderad eller mönstervävd textil, hantverksmässigt bearbetade föremål av trä, mekaniska ur, musikinstrument, skjutvapen, blankvapen samt skyddsvapen som är framställda i Sverige, är äldre än 100 år och värda mer än 20 000 kronor,

e) hantverksmässigt tillverkade tapeter, vävda och av läder, mattor, broderad eller mönstervävd textil, hantverksmässigt bearbetade föremål av trä, lackarbeten, mekaniska ur, musikinstrument, skjutvapen, blankvapen samt skyddsvapen som är framställda utomlands, är äldre än 100 år och värda mer än 100 000 kronor,

f) leksaker och spel, kakelugnar, fajanser och andra hantverksmässigt tillverkade föremål av keramik, glas, sten, ben, horn eller bärnsten, och hantverksmässigt tillverkade eller gjutna föremål av metall med undantag för smycken, mynt och medaljer, som är äldre än 100 år och värda mer än 50 000 kronor,

g) smycken av guld och silver som är äldre än 100 år och värda mer än 100 000 kronor,

h) föremål som hör samman med de tidiga fotografiska teknikerna, är äldre än 100 år och värda mer än 20 000 kr,

i) föremål som utgör kyrkliga inventarier enligt 4 kap. kulturmiljölagen (1988:950) om de inte omfattas av a-f och som är äldre än 100 år, oavsett värde, och

j) vetenskapliga instrument, tekniska modeller och prototyper som är äldre än 100 år och värda mer än 10 000 kronor. Förordning (2017:561).

Övergångsbestämmelser

1994:1524

Denna förordning träder i kraft såvitt avser 23 a § den dag lagen (1994:1500) med anledning av Sveriges anslutning till den Europeiska unionen träder i kraft och i övrigt den 1 januari 1995.

1994:1448

1. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1996.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om fastighetsregistermyndigheter som inrättats enligt lagen (1971:133) om kommunal fastighetsbildningsmyndighet och fastighetsregistermyndighet.

2000:337

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2000. Äldre bestämmelser gäller dock i fråga om ansökningar som kommit in före den 1 juli 2000.

2002:18

Denna förordning träder i kraft den 1 mars 2002. De nya bestämmelserna skall dock tillämpas för tid från och med den 1 januari 2002.

2017:1083

1. Förordningen träder i kraft den 1 januari 2018.
2. Avgift enligt 10 a § ska inte tas ut för ärenden där ansökan gjorts före ikraftträdandet.